

Nr 208.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 6 augusti 1894 (nr 61) angående mantalsskrivning m. m.; given Stockholms slott den 18 mars 1932.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 6 augusti 1894 (nr 61) angående mantalsskrivning;
- 2) förordning om ändrad lydelse av 4 § 9 mom. i förordningen den 23 oktober 1908 (nr 128) angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter;
- 3) förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379).

Under Hans Maj:ts
Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Felix Hamrin.

Förslag
till
Förordning
om ändring i vissa delar av förordningen den 6 augusti 1894
(nr 61) angående mantalsskrivning¹.

Häri genom förordnas, att § 1 mom. 2, § 2 mom. 1, § 6 mom. 3, § 8 mom. 7, § 10 mom. 1 och § 11 i förordningen den 6 augusti 1894 angående mantalsskrivning skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges:

§ 1.

Mom. 2. Mantalsskrivningen förrättas — — — av Konungen.

Utan hinder av vad i första stycket stadgas äger Konungen på framställning av stad, där magistrat ej finnes, förordna, att mantalsskrivningen i staden skall förrättas av kommunalborgmästaren eller under dennes tillsyn av särskild tjänsteman.

I stad — — — föreskrifter hörer.

§ 2.

Mom. 1. Efter förslag, som av häradsskrivare och magistrater samt, i fall som avses i § 1 mom. 2 andra stycket, av kommunalborgmästare före den 15 september avgivas, utsätter Kungl. Maj:ts befallningshavande tider och ställen för mantalsskrivningarnas förrättande samt utfärdar därom kungörelse, innefattande jämväl underrättelse om vad enligt § 4 samt § 5 mom. 4 och 5 i denna förordning bör iakttagas i avseende å uppgifters avlämnande. Kungörelsen skall i de delar, som Kungl. Maj:ts befallningshavande äger föreskriva, före den 15 oktober uppläsas i kyrkan samt därefter finnas att tillgå på uppgifvet ställe inom varje stad och socken.

§ 6.

Mom. 3. Har jämlikt § 1 mom. 2 första stycket särskild mantalsskrivningsförrättare förordnats, åligger häradsskrivaren att i god tid före förrättningen till den, som förordnats att densamma verkställa, avlämna ej mindre den enligt mom. 1 i denna paragraf för mantalsskrivningsdistriktet upplagda mantalsslängd än även häradsskrivaren tillhandakomna mantalsuppgifter och löpande årets mantalsslängd för distriktet.

§ 8.

Mom. 7. Har å landet eller i stad, där magistrat ej finnes, mantalsskrivningen verkställts av sådan särskild mantalsskrivningsförrättare, varom för-

¹ Senaste lydelse, se beträffande § 1 mom. 2, § 6 mom. 3 och § 8 mom. 7 1918: 381, beträffande § 2 mom. 1 1915: 423, beträffande § 10 mom. 1 1925: 252 och beträffande § 11 1924: 110.

mäles i § 1 mom. 2 första stycket, åligger det denne att till häradskrivaren senast åtta dagar efter förrättningens slut avlämna det vid densamma förda protokoll jämte mantalslängden, försedd med behöriga anteckningar, dock icke utsiffrad eller summerad, ävensom alla till densamma hörande uppgifter och handlingar samt löpande årets mantalslängd för distriktet.

Förrättningsmannen har — — — meddelat beslut.

§ 10.

Mom. 1. Före den 15 januari varje år skall pastor tillstålla vederbörande magistrat eller häradskrivare eller, i fall som avses i § 1 mom. 2 andra stycket, vederbörande kommunalborgmästare dels den i § 8 mom. 5 omförmälda längd, försedd med anteckning om dem, vilka, efter det mantalsskrivning föregående år förrättades, till pastor avlämnat flyttningsbetyg, dels enligt bifogade formulär n:r 4 upprättad förteckning, upptagande såväl alla efter nämnda förrättning intill årets slut i mantalsskrivningsdistriktet födda och döda samt med flyttningsbetyg från annat distrikt dit inflyttade, förut ej där mantalsskrivna personer ävensom från distriktet utflyttade personer, de sistnämnda dock endast såvida de under förenämnda tid uttagit flyttningsbetyg till annan församling och från pastor därstädes eller på annat tillförlitligt sätt underrättelse erhållits om att de dit inflyttat, som ock de personer, vilkas civilstånd under samma tid ändrats.

Underlåter pastor — — — berörda skyldighet.

Där några — — — mantalsskrivningsförrättaren anmälas.

§ 11.

Mantalslängden jämte — — — den 23 februari.

Vederbörande pastor — — — till mantalsskrivningsförrättaren.

Sedan i — — — kyrkoskriven, överstrykas.

Inom tio — — — i taxeringsnämnden.

Under den — — — taga del.

Sedan årets prövningsnämnd avslutat sina göromål, emottagas mantalslängderna av vederbörande häradskrivare och magistrater samt, i fall som avses i § 1 mom. 2 andra stycket, av vederbörande kommunalborgmästare för att, jämte tillhörande bilagor och jämlikt formulär n:r 5 upprättat sammandrag, bifogas årets kronoräkenskaper; börande duplettexemplar av samma längder och sammandrag likasom protokollen förvaras hos häradskrivarna, magistraterna och kommunalborgmästarna.

Denna förordning skall träda i kraft den 1 januari 1933.

Förslag
till
Förordning
om ändrad lydelse av 4 § 9 mom. i förordningen den 23 oktober 1908
(nr 128) angående bevillningsavgifter för särskilda
förmåner och rättigheter¹.

Häri genom förordnas, att 4 § 9 mom. i förordningen den 23 oktober 1908 angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter skall i nedan angiven del erhålla följande ändrade lydelse:

4 §.

9 mom. För bevillningsavgift — — — tillståndet omfattar.

Annan enligt — — — icke medgivas.

Bevillningsavgift, som ej erlägges förskottsvis, skall inbetalas, å landet till landsfiskalen, i stad utan magistrat till landsfiskalen eller, där i staden finnes stadsfogde, till denne samt i annan stad till den myndighet, som utfärdat tillståndsbeviset. Landsfiskal, till vilkens uppbördsdistrikt hör stad, är berättigad att under bibehållet uppbörds- och redovisningsansvar uppdraga åt stadsfiskal eller utmätningsman att uppbära bevillningsavgifter för föreställningar i staden; och åligger det sålunda förordnad uppbördsman att senast å tredje söckendagen, efter det bevillningsavgift influtit, till landsfiskalen avlämna sådan avgift jämte redovisningshandlingar.

Bevillningsavgift, som — — — vederbörande utmätt.

Denna förordning skall träda i kraft den 1 januari 1933.

---

¹ Senaste lydelse, se 1920: 859.

Förslag
till
Förordning

om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september
1928 (nr 379)¹.

Härigenom förordnas, att 4 §, 15 § 1 mom., 20 § 1 mom., 24 § 1 mom., 37 § 1 mom., 53 § och 55 § 2 mom. i taxeringsförordningen den 28 september 1928 skola erhålla ändrad lydelse på sätt nedan angives:

4 §.

Indelning i — — — före taxeringsåret.

Distrikten skola — — — i övrigt.

Innan länsstyrelsen ändrar i stad tillämpad distriktsindelning, skall, utom vad angår Stockholm, yttrande från magistraten eller, där sådan ej finnes, från drätselkammaren införas.

15 §.

1 mom. I Stockholm må överståthållarämbetet förordna tjänstemän hos ämbetet att biträda beskattningsnämnderna i första instans på sätt i 108 § sägs. För samma ändamål må i annan stad magistraten eller, där sådan ej finnes, drätselkammaren samt i köping eller landskommun kommunalstämman eller, där kommunalfullmäktige finnas, dessa till förfogande för beskattningsnämnderna i första instans ställa en eller flera kommunens tjänstemän, som därtill godkännas av länsstyrelsen. Sådant godkännande må lämnas för högst tre år i sänder. Lämnat godkännande kan av länsstyrelsen när som helst återkallas.

20 §.

1 mom. Allmän fastighetsdeklaration samt uppgift enligt 18 § skola avlämnas senast den 15 september året näst före det, då allmän fastighetstaxering skall äga rum, och ingivas,

när fråga är om deklaration,

beträffande fastighet å landet: till ordföranden i beredningsnämnden för det beredningsdistrikt, landsfiskalen i det landsfiskalsdistrikt eller länsstyrelsen i det län, där fastigheten är belägen;

beträffande fastighet i Stockholm: till överståthållarämbetet; och

beträffande fastighet i annan stad: till ordföranden i fastighetstaxeringsnämnden för det distrikt, magistraten eller kommunalborgmästaren i den stad eller länsstyrelsen i det län, där fastigheten är belägen; samt,

när fråga är om uppgift enligt 18 §,

beträffande fastighet — — — är belägen.

¹ Senaste lydelse av 53 §, se 1930: 192.

24 §.

1 mom. Särskild fastighetsdeklaration, som jämlikt 22 § 1 mom. skall avgivas utan anmaning, skall avlämnas senast den 15 februari under taxeringsåret och ingivas *antingen* direkt till ordföranden i taxeringsnämnden för det distrikt, där fastigheten är belägen, *eller*, beträffande fastighet i Stockholm, till överståthållarämbetet och, beträffande fastighet utom Stockholm, till länsstyrelsen i det län, magistraten eller kommunalborgmästaren i den stad eller landsfiskalen i det landsfiskalsdistrikt, där fastigheten är belägen.

37 §.

1 mom. Självdeklaration, som avgives utan anmaning, så ock uppgift enligt 33 eller 34 § skall avlämnas *antingen* direkt till ordföranden i den taxeringsnämnd, som har att verkställa taxering, för vilken deklarationen eller uppgiften är avsedd att tjäna till ledning, *eller*, om taxeringen skall äga rum i Stockholm, till överståthållarämbetet och eljest till länsstyrelsen i det län, magistraten eller kommunalborgmästaren i den stad eller landsfiskalen i det landsfiskalsdistrikt, där taxeringen skall äga rum.

Motsvarande gäller — — — tredje styckena.

Uppgifter enligt — — — uppgifter avser.

53 §.

Deklarationsblanketter skola kostnadsfritt tillhandahållas i Stockholm hos överståthållarämbetet, i övriga städer hos magistraten eller kommunalborgmästaren och å landet hos ordförande i kommunalnämnd samt därjämte, då fråga är om allmän fastighetstaxering, hos ordförande i beredningsnämnd och, då fråga är om årlig taxering, hos ordförande i taxeringsnämnd. Vad nu sagts om deklarationsblanketter för årlig taxering skall gälla även i fråga om blanketter till uppgifter enligt 40 a § 1 och 2 mom. samt 41 och 42 §§; och skola blanketter till uppgift enligt 42 § kostnadsfritt tillhandahållas jämväl hos den, som äger att utbetala vinst.

55 §.

2 mom. Anmaning att avgiva deklaration eller annan för taxering avsedd uppgift eller upplysning tillsändes den uppgiftsskyldige i rekommenderat brev med allmänna posten; dock må, där så finnes nödigt, för anmaningens delgivande anlitas i Stockholm överståthållarämbetet, i övriga städer magistraten eller kommunalborgmästaren och å landet landsfiskalen i orten, vilka myndigheter det åligger att ofördröjligen mot bevis tillställa vederbörande anmaningen.

Denna förordning skall träda i kraft den 1 januari 1933, dock skall i stad, där stadsstyrelse finnes, stadsstyrelsen fullgöra densamma enligt 4 §, 15 § 1 mom., 20 § 1 mom., 24 § 1 mom., 37 § 1 mom., 53 § och 55 § 2 mom. hittills åvilande bestyr.

---

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför
Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i stats-
rådet å Stockholms slott den 18 mars 1932.*

Närvarande:

Statsministern EKMAN, statsråden GÄRDE, HAMRIN, VON STOCKENSTRÖM, STADENER, GYLLENSWÄRD, LARSSON, HOLMBÄCK, JEPPSSON, HANSÉN, RUNDQVIST.

Efter gemensam beredning med cheferna för justitie- och socialdepartementen anför chefen för finansdepartementet, statsrådet Hamrin:

Tidigare i dag har Kungl. Maj:t på föredragning av chefen för justitiedepartementet beslutat avlåta proposition (nr 206) till riksdagen med förslag till lag om stads och landsbygds förenande i judiciellt avseende. I anslutning till 1931 års beslut angående huvudgrunderna för en rättegångsreform äsyftar förslaget att möjliggöra, att staten efter hand övertager rättsskipningen i de städer — med undantag av residensstäder — i vilkas rådhusrätter icke finnas minst tre lagfarna ledamöter. Härvid skall i dessa städer rådhusrätten upphöra och städerna i judiciellt hänseende förenas med angränsande domsagor. Då med rådhusrätternas upphörande även magistraterna komma att indragas, erfordras bestämmelser, huru magistratsbestyren i nämnda städer skola ombesörjas. På hemställan av chefen för socialdepartementet har Kungl. Maj:t ock förut i dag beslutat genom proposition (nr 207) förelägga riksdagen förslag till lag angående ändring i vissa delar av lagen den 6 juni 1930 (nr 252) om kommunalstyrelse i stad med flera lagförslag. Lagförslagen innebära i huvudsak, att magistrats kommunala uppgifter som regel skola fullgöras av drätselkammaren, därvid kammaren skall åtnjuta bistånd av en kvalificerad befattningshavare, kommunalborgmästare, under det att magistrats statliga bestyr i allmänhet skola ombesörjas av kommunalborgmästaren. För att kunna utses till kommunalborgmästare fordras att hava avlagt för utövande av domarämbete föreskrivna kunskapsprov med rätt likväl för Kungl. Maj:t att meddela dispens för den, som på grund av annan utbildning eller ådagalagd duglighet i kommunala värv eller eljest i allmän befattning funnits skickad att innehava den tjänst, varom är fråga. Kommunalborgmästare skall väljas av stadsfullmäktige eller, där sådana ej finnas, av allmänna rådstugan. Förordnande å befattningen utfärdas av länsstyrelsen. Kommunalborgmästare skall i princip vara oavsättlig. De sålunda föreslagna reglerna skola tillämpas jämväl beträffande de nuvarande fögderistäderna. I dessa städer skola följaktligen stadsstyrelserna försvinna. Dock medgives för dem en övergångstid av högst fem år från lagstiftningens ikraftträdande den 1 januari 1933.

Magistraternas upphörande föranleder jämväl ändringar i vissa av Kungl. Maj:t och riksdagen beslutade författningar, som tillhöra området för min

ämbetsverksamhet. Dessa författningar äro förordningen den 6 augusti 1894 angående mantalsskrivning, förordningen den 23 oktober 1908 angående be-
villningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter samt taxeringsförord-
ningen den 28 september 1928.

*Mantals-
skrivnings-
förordningen.*

Enligt § 1 mom. 2 i mantalsskrivningsförordningen förrättas mantalsskriv-
ningen å landet och i stad, där magistrat ej finnes, av häradsskrivaren. I
stad, där magistrat finnes, verkställles mantalsskrivningen under magistratens
tillsyn av den tjänsteman, vilken debiteringen av kronoutskylderna åligger
eller till vars befattning förrättningen enligt särskilt meddelade föreskrifter
hörer.

I syfte att bereda möjlighet för stad utan magistrat att få mantalsskriv-
ningsbestyret ombesörjt inom staden, något som tydligen kan vara av in-
tresse särskilt för förutvarande magistratsstäder, föreslås nu, att Kungl. Maj:t
skall äga på framställning av staden förordna, att mantalsskrivningen där
skall förrättas av kommunalborgmästaren eller under dennes tillsyn av sär-
skild tjänsteman. Att mantalsskrivningen skall förrättas av kommunalborg-
mästaren eller under hans tillsyn har sin grund i önskan att såvitt möjligt
säkerställa ett behörigt utförande av bestyret. Vid meddelande av förord-
nande, som här avses, torde böra uppmärksammas att, såsom chefen för
socialdepartementet i förutnämnda proposition nr 207 framhållit, mantals-
skrivningen i allmänhet bör förrättas av den, som har att verkställa debite-
ringen av kronoutskylder.

För stad utan magistrat, där förordnande som nyss är nämnt med-
delats, synes kommunalborgmästaren böra avgiva i § 2 mom. 1 omförmälda
förslag till tider och ställen för mantalsskrivningarnas förrättande. I sådan
stad torde ock kommunalborgmästaren böra mottaga i § 10 mom. 1 och
§ 11 sista stycket omförmälda handlingar. I enlighet härmed hava nämnda
lagrum något omredigerats.

Slutligen har ändringen i § 1 mom. 2 påkallat jämkning av stadgandena
i § 6 mom. 3 och § 8 mom. 7.

*Förordningen
ang. bevill-
ningsavgifter.*

Enligt 4 § 9 mom. tredje stycket i förordningen angående bevillningsavgifter
skall bevillningsavgift, som ej erlägges förskottsvis, inbetalas, å landet och i
stad, där magistrat ej finnes, till vederbörande landsfiskal samt i annan stad
till den myndighet, som utfärdat bevis om tillstånd till hållande av den
föreställning, varom fråga är. Stad utan magistrat, där stadsfogde finnes,
kommer ej att tillhöra landsfiskalsdistrikt, och torde med hänsyn härtill be-
villningsavgift icke i sådan stad böra inbetalas till landsfiskal. Det synes
lämpligt, att inbetalningen i stället verkställles till stadsfogden.

*Taxerings-
förordningen.*

Enligt 4 § sista stycket i taxeringsförordningen skall, innan länsstyrelsen
ändrar i stad tilläpbad indelning i fastighetstaxerings- eller taxeringsdistrikt,
yttrande infordras från magistraten eller stadsstyrelsen. På sätt framhållits
i det sakkunnigförslag, som legat till grund för förut omförmälda proposi-

tion nr 207, synes sådant yttrande i stad utan magistrat böra avgivas av drätselkammaren. Denna myndighet torde ock böra träda i magistrats eller stadsstyrelses ställe, såvitt angår föreskriften i 15 §, att magistraten eller stadsstyrelsen må ställa tjänstemän till förfogande för beskattningsnämnderna i första instans. I enlighet härmed hava 4 § och 15 § 1 mom. undergått ändring.

De bestyr däremot, som enligt 20 § 1 mom., 24 § 1 mom., 37 § 1 mom., 53 § och 55 § 2 mom. tillkomma stadsstyrelse, torde enligt huvudregeln böra övertagas av kommunalborgmästaren. På grund härav har stadsstyrelsen i nämnda lagrum ersatts med kommunalborgmästaren.

Föredraganden uppläser härefter i enlighet med nu anförda grunder upprättade förslag till *förordning om ändring i vissa delar av förordningen den 6 augusti 1894 (nr 61) angående mantalsskrivning, förordning om ändrad lydelse av 4 § 9 mom. i förordningen den 23 oktober 1908 (nr 128) angående bevillningsavgifter för särskilda förmåner och rättigheter samt förordning om ändring i vissa delar av taxeringsförordningen den 28 september 1928 (nr 379)* och hemställer, att förslagen måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Hj. Ekengren.
